

Látogatás Kacziány Ödönnél

— A NÉP tudósítójától —

Este hat óra. A Kelen-utca kapaszkodó kanyargó útján bódult sötétség omlik a lábaim elé. Apró kavicsok, mint félnék gnómszemek villognak szivárgó, kuszó fényében az elmaradó Szent Gellért-térnek. Kétoldalt figurás tornyok, ködbeborult villák bólintanak felém, mintha gyermekko-

nap szítal bágyadt fényt a kék Adriálagyan simuló hullámaira.

A víztükör végtelensége szomorúságot kever az apró habok csillogásába, a filozófia, eszme, hangulajt új színt fest a natura színeire. Különös együttélést figyelem meg a természeti és művészi világításnak, színek-

Kacziány Ödön
(Önarckép)

rom építőkockás, csodás palotái épül-
nének újra... Régi mesék új meséje,
élet és halál régi szomorúsága éled.
A citadella fölött vörös tányérral bu-
kik ki a hold...

Megérkezem a művészházhoz. A
földszinten balra szönyeggel borított
ajtón át jutok a műterembe, hol a
mestert szorgalmas munkában talá-
lom vászna előtt. Jó arcu, derűs pa-
rasztembert ábrázol a kép, melyen
épen az utolsó simításokat végezte.
Csendes szóval előzékenyen, szívesen
fogad. Átható, éles nézésű szeme,
keményre metszett ajka, határozott,
egyenes vonalú modora első pillanat-
ban mély és különös benyomást tesz
reám. Csak mikor először elneveti
magát, ismerem rá... Beszélgetésünk
során zsidókról, a zsidó szabadkőmi-
veskeről esvén szó, mély és magasra-
lobogó láng a tekintete, minden ön-
tudaton túl fanatikus a gyűlölete...

Heverők, puffok, sezlón, sok sző-
nyeg, vázlatokkal megrakott kis asz-
talkák szerte a középre állított állvány
körüli, rengeteg kép a tágas falakon:
ez a műterem. Nézem a képeket.
A mester egész élete munkája, termé-
keny, örök életű művészetének min-
den fázisa képviselve van. Sötét tő-
nusu paraszt — zsánerképek — részeg
parasztok, pipára gyújtók — jelzik az
első elindulást, világot bejáró első lé-
pést a halhatatlanok útján.

— Barabás tanítványa voltam...
— mondja a mester — s először mint
parasztok és részegek festőjét ismert
meg a világ. München, Berlin, Páris
akadémiáin folytattam tanulmányai-
mat, 1875-ben kerültem haza...

— Festettem mindent, még színházi
diszleteket is. Az ecset minden mun-
kájával kerestem kenyeremet — ki-
véve az üvegfestést. A kritika mégis
mindig specialistának tartott. Így vol-
tam sorra a részegek, holdas tengerek,
a tűz, a halál festője... Legtöbb hirt,
elismerést a halálciklusommal arat-
tam.

A hálósobába nyíló barnán fénye-
zett ajtó mellett néhány tengerparti
tájkép borítja a falat — vörösölő hold-
tányér, halványsárga félrejtett fejű

nek, a mondani való pathetikus,
misztikus formája mély gyökereket
bocsát a festőművészet igazi talajába.

— *«A szellemek lakomája», «A szobrász
halála»* — mutogatja a mester a to-
vább sorakozó festményeket s az el-
mulás, borongás romantikája, a kísér-
teties, döbbenetes művészi kifejezése,
mint szín- és fényproblémák nyerne-
kimondult tökéletes megoldást.

Diéták s a halálciklus néhány képe
képe között foglal helyet *«Eger vár
ostroma»* című képe: a romboló, fala-
kat döntő lángok robajlása, emésztő,
maró tüze, egetfestő hibora ráhull a
piéták halotti csendjére, a hold fényes
uton lovagló halál éjszakából szőtt
köpenyére...

— 1913-ban festettem — mondja
a mester (ma Európa első tüzfestője) —
tizennégyben meghívtak vele *Antwer-
penbe*. Sajnos azonban, a háború követ-
keztében, nem tehettem eleget a meg-
hívásnak.

Külföldi utairól, meghívásairól, ki-
állításairól beszél. A kontinens maid
minden városában állított ki. *Antwer-
pen, Hannover, Róma, Velence* juri-
mentesen hívta meg. Csak ami hir-
telen eszembe jut... — sorolja mű-
vészi diadalmának egykori állomásait.

— 1907-ben Antwerpenben kiállít-
ott *Pietámról* hat külföldi revü irt...
1911-ben Rómában az internacionális
kiállításon *«Pallida mors»* című fest-
ményem annyira megtetszett az olasz
királynénak, hogy a kiállítás meg-
szemlélése után egész udvarával visz-
szatért az osztrák-magyar terembe.
Három napig alkudozott a képre a
római galéria, végre mégis a Szépmű-
vészeti Muzéumnak adtam. Nem akar-
tam oly messzire válni tőle...

Egész halom külföldi újságot, revü
kutat elő a szekrényekből, köztük
Grey Obertis nagyszerű tanulmányát
a halálciklusról.

— *Pittsburgban* a Carnegie-institut
meghívására ezkerilencszáztizenkettő,
tizenhárom és tizennégyben állítottam
ki — mondja büszkén — ezekre a ki-
állításokra a világ összes festői közül
csak harmincan kapnak meghívást.

— Utazásaim és külföldi éveim leg-

inkább Német- és Olaszország között
oszlanak meg. Leghőbb vágyam még-
egyszer viszont láthatni Itáliát. 1914-
ben a *san-franciskoi* világkiállításon
maradt egy kis kollekcióm — ha sike-
rülne dollárokat visszakapni a képek
helyett, huszonegy órát sem várnék
az indulással.

— Amint látja, fehér a hajam s a
hatvan évemet sem lehet letagadni —
mondja mosolyba keverve egy sóhaj.
S az idő mulik...

Mikor elbucszom, nagy szeretettel
köti lelkemre művészi hitvallását.

— *Becsületesség, őszinteség a termé-
szettel és önmagunkkal szemben! A mű-
vészet nem dival, nem kalapkészítés...
Semmiféle «izmus»-nak nincs jövője.
Aki mindegyre irányt változtat, semerre
sem halad. Benső meggyőződés, egyéni
karakter, erkölcsi bátorság: a művészet-
ben ez a szentháromság...*

Fetter Gyula.

A labdarugó-sport válsága

— A NÉP tudósítójától —

A magyar labdarugó sport nagy ügye,
a kispestiek profi botránya foglalkoz-
tatja az összes sportköröket. Ez az ügy
már nemcsak a labdarugók magán-
ügye, hanem az összes magyar amatőr
sportemberek közös ügye. Bár szeret-
nék a labdarugók, ha kisebb-nagyobb
látszólagos büntetésekkel egyszerűen
elintézhették az egész kínos kérdést,
azonban ma már oly súlyos terhelő
adatok jöttek napfényre, amelyek vi-
lágosan mutatják, hogy itt nemcsak egy
elszigetelt jelenségről, egy-két játékos-
nak a pénzeléséről van szó, hanem az
egész csunya ügy csak egy a sok közül,
amiket mások jobban tudnak burkolni.
Ma még csak egy játékos vallotta be,
hogy havi 3000 korona fizetést kapott,
de nem valószínű, hogy a többiek sem-
mit sem kaptak volna. Nem az a lé-
nyeges, hogy az egyesület hivatalosan
nem tud semmit a fizetésekről s nem
vezet róla pontos pénztárkönyvet, ha-
nem az a fontos, hogy az amatőröknek
mondott és az amatőr bajnokságért
játszó játékosok pénz és egyéb adomá-
nyokat fogadnak el klubjuk tehetősebb
tagjaitól. A támogatást mindenestre
azért kapják, mert jól futballoznak és
mihelyt játékukért bármiféle ellen-
szolgáltatást is követelnek vagy kap-
nak, nem mondhatják magukat amatőr
sportembereknek.

Minden magyar sportember legna-
gyobb örömmel fogadná, ha megszün-
nék végre ez a titkos adakozási rend-
szer, amelynél az győz, aki ügyeseb-
ben tudja leplezni az adományokat.
Ma már jóformán mindenütt megvan a
profi-rendszer, csak még nincsen egysé-
gesítve, még nagyon különböző for-
mákban juttatják át a játékosok járan-
dóságait. Térjenek át az őszinte rend-
szerre, ne szégyelje senki sem, hogy ő
professzionista, csak ne használják fel
az amatőrökönstöt arra, hogy pénz
szerezzenek. A kistéti ügy tárgyalása
már három nap óta tart és mindjában
bonyolódik. A vallomások mindjában
komplikálják az ügyet és mindjában
világossá lesz, hogy egy teljesen kidol-
gozott professzionista szervezetet le-
hetne leplezni, ha volna hozzá elég
akarata és erélye az MLSz-nek.

A vége felé közeledik már az őszi
labdarugó szezon, már alig egy-két
bajnoki mérkőzés van hátra. Az első-
osztályu bajnokság tizedik fordulóján
ban egyetlen érdekesebb mérkőzés sem
lesz. Az MTK a VAC ellen fog győzni
a Hungária-uton, az FTC az Üllői-
uti pályán játszik a VII. kerület ellen,
a MAC—Törekvés mérkőzés a Margit-
szigeten lesz, a KAC Kispessten látja
vendégül a III. kerületieket, a Nép-
szigeten a BTC játszik a Vasasokkal.
Az UTE pedig a TTC ellen játszik a
Testvériség pályán. A II. osztályu baj-
nokságban legérdekesebb a két vezető
csapat, a 33 FC és RTK találkozása a
Hungária-uton. Érdekes lesz még a
Műgyetemiek és az Ékszerészek küz-
delme az Üllői-uti pályán.

A hirtelen beállott hideg idő miatt
a BAK uszóversenye a Császár-fürdő
helyett a Rudas-fürdő uszodájában
lesz vasárnap délután fel 6-kor.

A tisztas szabóipar versenye.

Méretelt
árak!
Tisztas ki-
szolgálás!

Pekovits János

angol ur- és paplarszabósgya
IX, Ráday-utca 21. sz.
☎ Telefon: József. 66-47. ☐